

Барікян А. С.

студентка 1-го курсу Інституту прокуратури та слідства
Національного університету «Одеська юридична академія»

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ АДВОКАТУРИ

Актуальність. Права адвокатів є похідними від прав їхніх клієнтів, тому що адвокатура це не просто один з видів само зайнятих осіб, адвокат повинен захищати права людини. Сьогодні Україна знаходиться на шляху Конституційної реформи і, можливо, вперше адвокатура може опинитися на одному рівні з прокуратурою, та бути внесена у Конституцію України. Але постає питання: Чи потрібно для цього відмовлятися від незалежності адвокатури?

Адвокатура сучасному світі функціонує як незалежний інститут, тобто вона не підпорядковується державі, вона захищена від будь-якого стороннього втручання та є особливим правозахисним інститутом в Україні.

Підписавши угоду про асоціацію з Євросоюзом у 2014 році, Україна взяла на себе ряд зобов'язань, в першу чергу вони стосуються перетворення правової системи згідно вимог Ради Європи. Кодекс правил для адвокатів країн Євросоюзу передбачає принцип діяльності адвокатури: «Завдання, що виконуються адвокатом у процесі професійної діяльності, вимагають його абсолютної незалежності і відсутності будь-якого впливу на нього, пов'язаного, в першу чергу, з його особистою заінтересованістю або тиском ззовні» (Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_343).

Принцип незалежності адвокатів пов'язаний з природою адвокатури. А саме тим, що адвокат — це не тільки захисник у суді, елемент системи правосуддя, а у професійний радник суспільства.

В теперішній час адвокатура не належить до жодної з гілок державної влади, томі ніяка влада не зацікавлена у створенні могутньої, незалежної адвокатури в Україні. Але у цей же час адвокатура є частиною судової системи України.

Сьогодні існують в країні всі необхідні передумови для реформування інституту адвокатури. Проте перед нами постають багато проблем, зокрема те, що українське законодавство не відповідає міжнародним стандартам. Аналізуючи перспективи розвитку адвокатури України, потрібно звернути увагу на необхідність реформ, які передбачають врахування наступних аспектів:

- принципи реформування адвокатури;
- основні напрямки реформування адвокатури;
- завдання реформування адвокатури.

Згідно статті 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у період між з'їздами адвокатів України функції адвокатського самоврядування виконує Рада адвокатів України, повноваження і порядок роботи якої визначаються Законом та затверджується з'їздом адвокатів України. Саме Рада Адвокатів сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів.

Адвокатура — самодостатня організація. Безоплатні центри надання допомоги діють в складі Міністерства юстиції України. Це несе в собі, що адвокат є найманим робітником Міністерства. В даній ситуації не можна стверджувати, що

адвокатура є повністю незалежною організацією. Особливо якщо Адвокат подасть в суд на міністерство про невиконання судового рішення.

Сьогодні в Україні існує Національна асоціація адвокатів України, яка не тільки об'єднує адвокатів країни, а ще захищає їх права. Нажаль, всі пропозиції щодо поліпшення інституту адвокатури, стратегія його розвитку весь час не приймається. Зокрема стратегія реформ «Юстиція 2020», де майже нічого не сказано про адвокатуру.

Концепція розвитку Всеукраїнської громадської організації «Асоціація адвокатів України» та їх стратегічні цілі:

- підвищення стандартів здійснення адвокатської діяльності.
- участь у законотворчій діяльності країни та розвиток міжнародної співпраці.

- підвищення професійної кваліфікації адвокатів України шляхом розвитку наукового та професійного обміну досвідом.

Сьогодні влада в країні не бажає надавати незалежність адвокатам. Щоб скласти повноцінний діалог, потрібно бажання бути до нього залученим. Ініціація реформування в системі адвокатури, незалежності інституту потрібна виходити як з самих адвокатів, так і з ініціації держави. Потрібно включатися до процесу реформування, пропонувати ідеї розвитку, тільки тоді можна говорити про співпрацю з боку законодавства.

Адвокати мають змогу внести свої пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність», а також вирішення проблем, що виникли при попередній редакції, це також стосується забезпечення незалежності інституту адвокатури в усіх її проявах.

Отже, адвокатура в цивілізованому сучасному суспільстві відіграє одну з найважливіших ролей, вона є правозахисним інститутом, який має здатність контролювати діяльність держави завдяки своїм повноваженням. Співробітництво держави та адвокатів повинна бути здійснена на умовах поєднання двох зусиль. Гармонійна взаємодія держави та інституту адвокатури може бути за умовою незалежності адвокатури. Ця незалежність може бути обмежена лише в інтересах ефективного виконання професійного обов'язку адвокатом і в інтересах правосуддя та у межах, що випливають з принципів професійної етики і чинного законодавства. Питання незалежності адвоката при взаємодії з державними органами, в тому числі, у різних видах та стадіях судочинства, потребують подальшого дослідження.